

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119213139
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8119213139.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobkyne: A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XXXX/XX, XXX XX C., právne zastúpená Mgr. Janou Sadloňovou, advokátkou, so sídlom Hlavná 14, 080 01 Prešov, proti žalovaným: 1) D. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX C., 2) A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. E. F. G., XXXXX H., I., obe právne zastúpené JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom Sládkovičova 8, 080 01 Prešov, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovanej v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11C/35/2019-135 zo dňa 30.9.2022, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok.

II. Žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva a žalované nemajú právo na ich náhradu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Súd určuje, že žalobkyňa má právo vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného bývania a užívania bytu č. XX na prízemí vo vchode č. XX bytového domu na B. J. E. C., H. K. XXXX na parcele registra L. č. XXXX zapísanú na LV č. XXXX, v katastrálnom území C., vrátane spoluvlastníckeho podielu 58/2593 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve zapísanom na LV č. XXXX, v kat. úz. C. a spoluvlastníckeho podielu 58/2593 na pozemku reg. L. č. XXXX o výmere 887 m², druh pozemku, zastavaná plocha a nádvorie a zapísanom na LV č. XX XXX v kat. úz. C..
II. Žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznáva a žalované nemajú právo na náhradu trov konania.“

Svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd uznal jej doživotné právo bývania v byte v C., B. XX a jej doopatrovanie bolo postúpené na dedičov po jej synovi. Žalobu odôvodnila tým, že dňa XX.XX.XXXX zomrel jej manžel, po ktorom zostal nehnuteľný majetok: družstevný byt na B. ul. XX v C. a garáž samostatne stojaca a pozemok pod ňou v C.. Krátko po úmrtí manžela sa ku nej prisťahoval jej rozvedený syn M.. Pri dedičskom konaní po manželovi požiadala dcéry, aby sa v jej prospech zriekli svojich dedičských podielov, čo oni aj akceptovali a tak sa stala jedinou vlastníčkou nehnuteľností. Vo veľmi krátkej dobe v roku 1996 na nátlak syna urobila zmluvu o prevode členstva k družstevnému bytu na jeho osobu. Prisľúbil do jej smrti zachovať právo užívania bytu a doopatrovať ju. Neskôr mu, na jeho naliehanie, darovala garáž a zakúpila aj pozemok pod ňou. Svoje dcéry s uvedenými skutočnosťami neoboznámila. Dcéra N. v presvedčení, že je uvedený byt v jej vlastníctve, zaplatila čiastočnú rekonštrukciu bytu: plastové okná, výmenu radiátorov, rekonštrukciu balkónov a finančne jej 23 rokov vypomáhala. Syn dňa XX.X.XXXX zomrel a až vtedy

zistila, že syn jej doživotné užívacie právo v byte nikde písomne neuviedol a tým spochybnil aj platnosť jej vykonaných právnych úkonov v jeho prospech. V dôsledku jeho konania sa vo svojich XX rokoch stala bezdomovkyňou. V tomto byte žila a žije trvalé viac ako 50 rokov - od roku 1965.

Podaním zo dňa 18.09.2019 žalobkyňa zmenila žalobu tak, že žiadala, aby súd určil, že má právo vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného bývania a užívania bytu č. XX na prízemí, vo vchode č. 61, bytového domu na B. J. E. C., H. K. XXXX, G. C. O. L. D. K. XXXX, zapísanom na LV č. XXXX, v katastrálnom území C., vrátane spoluvlastníckeho podielu 58/2593 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve, zapísanom na LV č. XXXX, v katastrálnom území C. a spoluvlastníckeho podielu 58/2593 na pozemku registra L. D. č. XXXX o výmere 887, druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, zapísanom na LV č. XXXXX, v katastrálnom území C.. Žalobkyňa má za to, že nadobudla právo doživotného bývania a užívania bytu vydržaním, pretože v byte žila viac ako desať rokov v domnení, že má právo doživotného bývania a užívania bytu. Vzhľadom na vyjadrenie žalovaných (dedičiek po nebohom synovi žalobkyne), že žalobkyňu z bytu vyhodí, má žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení, že nadobudla právo vecného bremena spočívajúce v doživotnom bývaní a užívaní bytu vydržaním.

Pôvodne sa žalobkyňa domáhala, aby súd uznal jej doživotné právo bývania v byte v C., B. XX a jej doopatrovanie bolo postúpené na dedičov po jej synovi. Na výzvu súdu zmenila žalobu tak, že žiadala, aby súd určil, že má právo vecného bremena spočívajúceho v práve doživotného bývania a užívania bytu. Keďže zmena žaloby nastala pred jej doručením žalovaným, konal súd o zmenenej žalobe bez rozhodovania o pripustení zmeny žaloby.

Súd ako podmienku žaloby skúmal v prvom rade naliehavý právny záujem na navrhovanom určení. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na podanej žalobe, keďže je odkázaná na bývanie v byte v C. na ulici B. XX, vecné bremeno na liste vlastníctva nie je zapísané, jej právne postavenie vo vzťahu k užívaniu bytu je preto neisté a zároveň je ohrozené jej právo na bývanie. Rozhodnutie o návrhu teda môže viesť k odstráneniu právnej neistoty žalobkyne. Súd na základe týchto skutočností vyvodil, že na požadovanom návrhu má žalobkyňa naliehavý právny záujem.

Predpoklady vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sú totožné s predpokladmi nevyhnutnými pre vydržanie vlastníckeho práva a to: a/ oprávnená držba, b/ uplynutie vydržacej doby, c/ spôsobilý predmet vydržania. Uvedené predpoklady sú stanovené tak, že musia byť splnené kumulatívne; ak nie je splnená čo i len jedna z nich, nedochádza k vydržaniu.

V predmetnej veci bolo nesporné uplynutie vydržacej doby a spôsobili predmet vydržania. Sporná bola dobromyseľnosť žalobkyne.

Ak je predpokladom dobrej viery u oprávneného držiteľa jeho presvedčenie, že mu vec patrí ako vlastníkovi, tak predpokladom dobrej viery oprávneného držiteľa práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je presvedčenie, že mu patrí právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Toto presvedčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami, ktoré ho k tomu oprávňujú. Oprávnený držiteľ práva zodpovedajúceho vecnému bremenu musí byť „so zreteľom ku všetkým okolnostiam“ v dobrej viere, že sa stal subjektom práva na základe zákonom predpokladaného spôsobu vzniku vecného bremena, teda že právo, ktoré k cudzej veci vykonáva, mu patrí, lebo riadne vzniklo alebo na neho riadne prešlo.

Otázka existencie dobrej viery držiteľa sa posudzuje z hľadiska objektívneho, t.j. podľa toho, či držiteľ pri normálnej opatrnosti, ktorú možno od neho požadovať, nemal a nemohol mať pochybnosti o tom, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu vzniklo a že mu patrí. Dobromyseľnosť držby zaniká v momente, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne boli spôsobilé vyvolať pochybnosti o tom, že mu toto právo patrí. Nejde preto o držbu dobromyseľnú, pokiaľ držiteľ vedel od počiatku o skutočnostiach objektívne spôsobilých vyvolať pochybnosti o tom, že mu toto právo patrí.

Súd v zmysle pokynu v zrušujúcom uznesení opätovne preskúmal dobromyseľnosť žalobkyne, pričom prihliadol na individuálnu okolnosť veci. Prihliadol pri tom na vek žalobkyne, ktorá v čase prevodu vlastníckych práv na syna žalobkyne, mala XX, resp. XX rokov. Žalované nespochybnili, že nebohý syn žalobkyne ju ubezpečoval, že v byte môže dožiť, čo vzhľadom na vzťah medzi matkou a synom, mohlo u žalobkyne vzbudiť dôvodne presvedčenie, že jej právo zodpovedajúce vecnému bremenu vzniklo. V konaní nebolo zároveň preukázané, aby mala žalobkyňa akékoľvek skúsenosti so zápisom vecných práv do katastra nehnuteľnosti. Žalobkyňa teda ani pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od nej požadovať, nemohla mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že jej právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

V prejednávanej veci teda mal súd za to, že boli splnené všetky podmienky pre vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Začiatok plynutia vydržacej doby súd ustálil na uzavretie zmluvy

o prevode vlastníctva družstevného bytu a kúpnej zmluvy o prevode pozemku pod bytovým domom nebohým P. M. A., synom žalobkyne, t.j. 11.10.1996, resp. 5.2.2002 a teda k vydržaniu došlo dňa 11.10.2006, resp. 5.2.2012.

S poukazom na vyššie uvedené súd žalobe vyhovel.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci v spojení s § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalobkyňa bola v konaní v celom rozsahu úspešná, avšak súd jej nárok na náhradu trov konania nepriznal. Za dôvody hodné osobitného zreteľa súd považoval postoj žalovaných, keď svojim konaním nedali dôvod na podanie žaloby, nakoľko aj vo vyjadrení k žalobe rešpektovali právo žalobkyne dožiť v predmetnom byte a ani počas celého konania nebránili žalobkyni v užívaní bytu. Zároveň súd prihliadol aj na postoj žalovaných k náhrade trov konania, keď žalované si samé neuplatnili nárok na náhradu trov konania. Nakoniec súd pri hodnotení dôvod hodných osobitného zreteľa zohľadnil aj príbuzenský vzťah medzi stranami, keď sa jedná o vzťah babky k vnučkám.

2. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalované v 1. a 2. rade, ktoré navrhli odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

V odvolaní okrem iného uviedli a zrekapitulovali vykonané dôkazy, prednesy strán sporu a konštatuje, že skutkové zistenia, ku ktorým dospel súd prvej inštancie, nevyplývajú z vykonaného dokazovania.

Skutkové tvrdenie žalobkyne v podaní zo dňa 19.8.2019, keď tvrdila, že v roku 1996 mala na nátlak syna urobiť zmluvu o prevode členstva k družstevnému bytu na syna, je v rozpore s obsahom zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu, v ktorom sa konštatuje, že nadobúdateľ - kupujúci bol členom bytového družstva a zároveň jeho nájomcom. V tomto smere je aj výpoveď vypočutej svedkyne P. N. Q., L., nepravdivá, keď tvrdí, že byt kúpila jej mamka.

V konaní žalujúca strana dôkazmi neobjasnila, či, kedy a za akých podmienok previedla členské práva k družstevnému bytu na svojho syna. Zjavne sa to muselo udiť (ak) pred uzavretím zmluvy o prevode vlastníctva družstevného bytu. Možno uvažovať v tom smere, že ak žalobkyňa prevádzala členské práva k družstevnému bytu na svojho syna, tak len v súvislosti s týmto prevodom členských práv ju právny predchodca žalovaných ubezpečil, že v byte bude bývať až do jej smrti a že sa o ňu postará. Je dôvodné dospieť ku skutkovému zisteniu, že žalobkyňa neprevádzala vlastnícke právo k bytu a pozemku na svojho syna. V prvom prípade to bolo Bytové družstvo Prešov a v druhom prípade Mesto Prešov.

V podaní zo dňa 25.8.2022 sa tvrdí, že žalobkyňa vstúpila do dobromyseľnej držby momentom nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam synom žalobkyne, resp. momentom, kedy syn žalobkyni povedal, že sa stal vlastníkom nehnuteľnosti. Podľa odvolateľky toto tvrdenie je účelové a aj obsahovo neurčité vo vzťahu k vstupu do dobromyseľnej držby. Ak mala žalobkyňa vedomosť, že o tom, že syn sa stal vlastníkom bytu resp. podielu v pozemku pod bytovým domom objektívne mala možnosť si zistiť, či jej v zmluve zabezpečil právo vecného bremena k bytu a to nielen tým, že jej nič nebránilo preveriť si uvedený stav na príslušnom katastri, ale aj tým, že by musela byť zmluvnou stranou pri zriaďovaní vecného bremena.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobkyňa mala dlhodobo užívať byt zrejme ako členka bytového družstva (absentuje dôkaz) a mala previesť členské práva na syna (možno tak uvažovať vzhľadom na uzavretie zmluvy). Je len logické, že tak ako to je uvedené vyššie v tom čase bola synom ubezpečená, že v byte bude bývať s ním a on sa bude o ňu starať.

Podľa žalovaných je odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP opodstatnený, pretože súd prvej inštancie dospel nesprávnym vyhodnotením dôležitosti a pravdivosti vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Oprávnená držba predpokladá, že držiteľ je v dobrej viere, že mu vec alebo právo patrí a že je v tejto dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam, pričom podmienky vydržania musia byť splnené súčasne. Dobrá viera je vnútorný, psychický stav držiteľa. Zo zákona vyplýva, že k oprávnenej držbe nepostačuje len subjektívne presvedčenie o dobrej viere, oprávnený držiteľ musí byť v dobrej viere so zreteľom na všetky okolnosti. Posúdenie, či je resp. nie je držiteľ v dobrej viere so zreteľom na všetky okolnosti je potrebné vždy hodnotiť objektívne a nie len zo subjektívneho (osobného presvedčenia) držiteľa, a je potrebné vziať do úvahy či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec resp. právo patrí. Oprávnená držba sa nemôže zakladať na takom omyle držiteľa, ktorému sa mohol pri bežnej opatrnosti vyhnúť.

Z prednesov samotnej žalobkyne ako aj jej výpovede, výpovede svedkyne P. Q. L. nie je možné dospieť k záveru, že žalobkyňa bola oprávnenou držiteľkou práva zodpovedajúce vecnému bremenu a to vzhľadom na všetky objektívne zistiteľné okolnosti.

Právny predchodca žalovanej nadobudol vlastnícke právo k bytu v roku 1996 a ku dňu jeho smrti 11.6.2019 uplynula doba 23 rokov. Objektívne ide o dlhú dobu počas, ktorej bolo možné pri zachovaní bežnej opatrnosti zistiť ako je to so zápisom vecného bremena.

Uvedenému nasvedčujú rozpory v skutkových tvrdeniach samotnej žalobkyne (aj s prihliadnutím na jej vek), ale aj vyjadrenia vypočutej svedkyne. Tá vo svojom výsluchu uviedla, že 30 rokov sa starala o túto rodinu, mali za to, že na neho prevedú vlastníctvo k bytu a domnievala sa, že tam bude vecné bremeno. Možno skonštatovať, že ak sa táto svedkyňa starala o rodinu po dobu 30 rokov, potom nie je možné veriť tomu, že nevedela o tom ako, kedy, za akých podmienok mala matka previesť byt na svojho syna, že si prípadne nezisťovala, či má alebo nemá mama zapísané vecné bremeno. Svedkyňa je vysokoškolsky vzdelaná.

Dôvodné je upriamiť pozornosť na skutočnosť, že v čase keď zrejme prevádzala členské práva k bytu na svojho syna nemala ešte XX rokov. Podľa odvolateľky v konaní neboli preukázané všetky hmotnoprávne skutočnosti, z ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že prišlo k vydržaniu práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu tak ako o ňom rozhodol súd prvej inštancie.

Dôvodné je uviesť, že na Slovensku existujú tisícky rodín kde plnoleté deti žijú v spoločnej domácnosti s rodičmi, starajú sa o rodičov, pričom túto starostlivosť vykonávajú ako svoj morálny záväzok a nie ako záväzok vyplývajúci zo zmluvy alebo vydržania vecného práva. Vo svojej podstate rozhodnutie súdu spochybňuje práve morálnu povinnosť detí postarať sa o svojich rodičov, pretože smerodajná má byť napr. zmluva o vecnom bremene.

Odvolateľky nepopierajú, že ich právny predchodca - otec býval so svojou mamou - babkou v byte, že sa zaviazal postarať sa o ňu až do jej smrti, ale tento záväzok bol osobným záväzkom obligačnej povahy. Mal morálny záväzok postarať sa o žalobkyňu, v prvom rade nie preto, že previedla na neho členské práva k bytu, ale preto, že to bola jeho matka. Odvolateľka ako aj jej sestra rešpektujú tento morálny záväzok a tak isto aj oni majú morálny záväzok ku svojej babke, aby dožila v byte. Tento záväzok dodržia.

3. K odvolaniu sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a priznal žalobkyňi náhradu trov odvolacieho konania.

Vo vyjadrení okrem iného uviedla, že v byte č. XX na prízemí bytového domu vo vchode č. XX na B. J. E. C. býva od roku 1965. Uvedený byt bol pôvodne družstevným bytom, v ktorom bývala žalobkyňa s manželom a deťmi, neskôr sa deti z bytu odsťahovali a manžel žalobkyne zomrel. Syn žalobkyne P. M. A. po rozvode manželstva prišiel bývať k žalobkyňi a následne byt nadobudol. Uvedené skutočnosti nie sú v konaní sporné.

Žalobkyňa má v súčasnosti XX rokov a podrobné okolnosti súvisiace s prevodom členských práv k družstevnému bytu na syna si nepamätá. Žalobkyňa však s určitosťou vie, že poskytla finančné prostriedky na nadobudnutie bytu a podielu k pozemku pod bytovým domom, že jej syn vykonával administratívne úkony, na základe ktorých sa stal vlastníkom bytu a podielu na pozemku. Syn žalobkyne žalobkyňu s určitosťou informoval o skutočnosti, že nadobudol vlastníctvo k bytu a k podielu na pozemku a v tejto súvislosti uisťoval žalobkyňu, že má právo doživotného bývania a užívania bytu a podielu na pozemku.

Nesúhlasila s tvrdením žalovanej v 1. rade, že medzi tvrdeniami žalobkyne a svedkyne N. Q. je rozpor. Skutočnosť, že syn žalobkyne nadobudol byt prevodom členských práv k družstevnému bytu, neznamena, že k nadobudnutiu bytu a podielu na pozemku neboli potrebné finančné prostriedky. Všetky finančné prostriedky k nadobudnutiu členských práv k družstevnému bytu a následne k nadobudnutiu vlastníctva poskytla žalobkyňa. Žalované nespochybnili, že nebohý syn žalobkyne žalobkyňu ubezpečoval, že v byte môže dožiť. Žalované nepreukázali, že žalobkyňa mala vedomosť o zápise vecných bremien do katastra nehnuteľností. Úvahy žalovanej v 1. rade, že syn žalobkyne mal ubezpečovať žalobkyňu o tom, že v byte môže bývať do svojej smrti pri prevádzaní členských práv k družstevnému bytu, nie v čase, keď nadobudol vlastnícke právo, sú účelové.

Žalovaná v 1. rade tvrdí, že nie je možné dospieť k záveru, že žalobkyňa bola oprávnenou držiteľkou práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Poukázala na to, že od roku 1996, kedy syn žalobkyne nadobudol vlastnícke právo k bytu, si mohla žalobkyňa zistiť ako je to so zápisom vecných bremien. Poukázala na to, že ak sa svedkyňa starala o rodinu po dobu 30 rokov, nie je možné veriť tomu, že nevedela ako a kedy mala žalobkyňa previesť byt na svojho syna, že si nezisťovala či má zapísané vecné bremeno, a že svedkyňa je vysokoškolsky vzdelaná.

Vzťah medzi žalobkyňou a nebohým synom žalobkyne bol založený na vzájomnej dôvere a žalobkyňa nemala žiaden dôvod preverovať synove úkony a pravdivosť jeho vyjadrení, že môže v byte žiť do svojej smrti. Žalobkyňa synovi verila, že všetko je právne v poriadku, po celú dobu bola dobromyseľná, že má právo doživotného bývania v byte. Pri bežnej opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu

daného prípadu od žalobkyne požadovať, nemožno dôjsť k záveru, že žalobkyňa mohla mať počas vydržacej doby pochybnosti o tom, že jej právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí. V súvislosti s pochybnosťou žalovanej v 1. rade o dobromyseľnosti žalobkyne, poukázala na ust. § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená. Medzi skutkovými tvrdeniami žalobkyne a svedkyne N. Q. rozpor nie je. Skutočnosť, že svedkyňa uviedla, že sa o rodinu starala po dobu 30 rokov neznamená, že mala vedieť alebo dôvod si preverovať, či žalobkyňa má zapísané vecné bremeno na katastrí nehnuteľností. Svedkyňa je dcérou žalobkyne, jej vzťah k žalobkyni je nezištný. Svedkyňa mala veľmi dobrý vzťah aj so svojim bratom, nemala žiaden dôvod preverovať pravdivosť jeho tvrdení. Skutočnosť, že svedkyňa má vysokoškolské vzdelanie, neznamená, že nemala veriť svojej mame a bratovi, a že v súvislosti so starostlivosťou o rodinu mala preverovať konanie svojich príbuzných.

4. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadrili žalovaní, ktoré vo vyjadrení okrem iného poukázali na žalobu zo dňa 15.8.2019 a skutkové tvrdenie žalobkyne keď tvrdila, že „... v roku 1996 som na nátlak svojho syna urobila zmluvu o prevode členstva k družstevnému bytu na jeho osobu. Prislúbil mi, do mojej smrti zachovať právo užívania bytu a ma doopatrovať.“

Uvedené tvrdenie má vo svojej podstate logické vysvetlenie v tom, že právny predchodca odvolateľky práve v súvislosti s prevodom členských práv k družstevnému bytu ubezpečil svoju mamu, že má právo doživotného užívania bytu.

Žalobkyňa až následne v konaní zmenila svoje skutkové tvrdenie, viažuce ubezpečenie o práve doživotného užívania bytu na okamih nadobudnutia vlastníctva k bytu.

Naopak tvrdenie, že všetky finančné prostriedky k nadobudnutiu členských práv k družstevnému bytu a následne k nadobudnutiu vlastníctva poskytla žalobkyňa, nebolo v konaní žiadnym spôsobom preukázané.

Odvolateľka zotrváva na dôvodoch, ktoré uviedla vo svojom odvolaní. Domnieva sa, že v konaní nebola preukázaná dobrá viera žalobkyne vo vzťahu k vydržaniu práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ale išlo o záväzkový vzťah vyplývajúci z rodinného vzťahu matky a syna a tento záväzok odvolateľka naďalej rešpektuje.

5. K replike sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá uviedla, že v konaní nie je sporná skutočnosť, že byt, ktorého vlastníčkami sú žalovaní, bol pôvodne družstevným bytom, že nebohý syn žalobkyne uzavrel zmluvu o prevode členských práv k družstevnému bytu a následne kúpnu zmluvu, na základe ktorej nadobudol vlastnícke právo k bytu. Mám za to, že vzhľadom na okolnosti tohto prípadu nie je dôvodné spochybňovať tvrdenie žalobkyne, že všetky finančné prostriedky k nadobudnutiu bytu poskytla žalobkyňa. Žalovaní nespochybňujú, že ich otec ubezpečoval žalobkyňu, že v byte môže dožiť. Vzhľadom na dobrý vzťah medzi žalobkyňou a synom a na uistenie zo strany syna v čase, keď nadobudol vlastníctvo k bytu, že žalobkyňa môže byť užívať a žiť v ňom do svojej smrti, žalobkyňa nadobudla presvedčenie, že jej právo zodpovedajúce vecnému bremenu vzniklo. Žalobkyňa pri opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na vzťah matka – syn od žalobkyne požadovať nemala po celú vydržaciú dobu žiadne pochybnosti, že jej právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je neopodstatnené.

7. Vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe (§ 151n a nasl. Občianskeho zákonníka). Vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností (§ 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka). Oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnuťnosť a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť (§ 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby (§ 134 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Občiansky zákonník považuje vydržanie (§ 134 Občianskeho zákonníka) za jeden zo spôsobov pôvodného nadobudnutia práva, pri ktorom sa na základe splnenia zákonom osobitne určených podmienok priznávajú právne účinky aj len domnelému právu, vyplývajúcemu z domnelého právneho vzťahu medzi jeho určitými subjektmi, ak toto právo bolo vykonávané počas ustanovenej doby nerušene a nepretržite v dobrej viere, že nejde o právo len domnelé.

Predpoklady vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sú totožné s predpokladmi nevyhnutými pre vydržanie vlastníckeho práva. Ako je predpokladom dobrej viery u oprávneného držiteľa veci jeho presvedčenie, že mu vec patrí ako vlastníčkovi, tak predpokladom dobrej viery oprávneného držiteľa práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je presvedčenie, že mu patrí právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Toto presvedčenie musí byť podložené konkrétnymi skutočnosťami, ktoré ho k nemu oprávňujú. Oprávnený držiteľ práva zodpovedajúceho vecnému bremenu musí byť „so zreteľom ku všetkým okolnostiam“ v dobrej viere, že sa stal subjektom práva na základe zákonom predpokladaného spôsobu vzniku vecného bremena, teda, že právo, ktoré k cudzej veci vykonáva, mu patrí, lebo riadne vzniklo alebo na neho riadne prešlo.

Otázka existencie dobrej viery držiteľa sa posudzuje z hľadiska objektívneho, t.j. podľa toho, či držiteľ pri normálnej opatrnosti, ktorú možno od neho požadovať, nemal a nemohol mať pochybnosti o tom, že mu právo zodpovedajúce vecnému bremenu vzniklo a že mu patrí. Dobromyseľnosť držby zaniká v momente, keď sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne boli spôsobilé vyvolať pochybnosti o tom, že mu toto právo patrí. Nejde preto o držbu dobromyseľnú, pokiaľ držiteľ vedel od počiatku o skutočnostiach objektívne (u každého iného nachádzajúceho sa v obdobnej situácii) spôsobilých vyvolať pochybnosti o tom, že mu toto právo patrí.

8. Pre naplnenie podmienok vydržania bez ďalšieho nepostačuje len užívanie pozemku alebo vykonávanie práva, ktoré naplnenie z dôvodov vydržania je potrebné splnenie nasledovných náležitostí:

- 1) Faktické ovládanie veci alebo vykonávanie práva. Pritom fakticky vec ovláda nielen ten, kto ju má priamo fyzicky u seba, ale aj ten, kto má príslušenstvo veci, ktoré mu umožňuje vec ovládať. Nevylučuje sa ani spoločná držba veci alebo vykonávanie práva viacerými subjektami, napr. aj manželmi ak sú splnené potrebné predpoklady oprávnenej držby. Vôľa nakladať s vecou alebo s právom ako so svojimi. To znamená správať sa k veci tak, ako by držiteľovi vlastnícky patrila, obdobne to platí aj vo vykonávaní práva. Dobrá viera, že mu vec alebo vykonávanie práva patria. Tú skutočnosť držiteľ veci alebo vykonávateľ práva je dobromyseľný (bona fide) alebo nedobromyseľný (mala fide) treba vždy zhodnotiť objektívne a nielen zo subjektívneho hľadiska, z hľadiska osobného presvedčenia samotného držiteľa veci, resp. vykonávateľa práva. Treba tu mať na zreteli, že dobromyseľnosť ako vnútorný psychický stav nemožno priamo dokázať. Možno o nej usudzovať iba z okolností, z ktorých sa tento psychický stav navonok prejavuje. Základným rozlišujúcim kritériom je, či držiteľ veci alebo vykonávateľ práva pri normálnej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti daného prípadu rozumne od neho požadovať, mohol alebo nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec, ktorú fakticky ovláda alebo právo, ktoré vykonáva patria. Okolnosti, z ktorých možno usudzovať na existenciu dobromyseľnosti musí svoje preukázať držiteľ veci, resp. vykonávateľ práva (nadobúdaci titul i keď neplatný, napr. kúpna alebo darovacia zmluva). Takže subjekt, ktorý sa bude dovolávať súdnej ochrany podľa § 130 ods. 2 bude musieť okrem iného tvrdiť, resp. preukázať okolnosti, z ktorých možno usudzovať na jeho dobromyseľnosť, teda okolnosti svedčiace o poctivosti právneho dôvodu nadobudnutia veci, resp. práva, nie samú dobromyseľnosť ako vnútorné presvedčenie psychický stav.

9. Predpokladom vydržania nehnuteľnosti je spôsobilý predmet vydržania, oprávnenosť držby a nepretržitosť držby počas celej zákonom stanovenej doby. Ide o vyvrátiteľnú právnu domnienku v tom, že držba je oprávnená. V takom prípade ten, kto popiera dobromyseľnosť držiteľa, má dôkazné bremeno na preukázanie neoprávnenej držby. Dobromyseľnosť je vnútorný psychický stav. Tento však nemožno priamo dokázať. Možno o nej usudzovať iba z okolností, v ktorých sa tento psychický stav navonok prejavuje. Základným rozlišujúcim kritériom je, či držiteľ veci alebo vykonávateľ práva pri normálnej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti daného prípadu rozumne od neho požadovať, mohol alebo nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec, ktorú fakticky ovláda, alebo právo, ktoré vykonáva, patria. Tieto okolnosti musí v spore preukázať držiteľ veci, resp. vykonávateľ práva, to znamená nadobúdaci titul, i keď neplatný (kúpna alebo darovacia zmluva), takže musí okrem iného preukázať okolnosti, z ktorých možno usudzovať na jeho dobromyseľnosť, teda okolnosti svedčiace o poctivosti právneho dôvodu nadobudnutia veci.

10. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa.

Z hľadiska dobromyseľnosti držby ako podmienky nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním je právne relevantnou len tá skutočnosť, ktorá má objektívne znaky titulu [prípadne aj len domnelého (putatívneho)] nadobudnutia vlastníctva. Domnelým (putatívnym) titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu (v súlade so zákonom zakladajúceho vznik vlastníctva), chýba pri nej ale niektorá stránka (vlastnosť, znak), ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo. Takýmto domnelým titulom môže byť v praxi napríklad (a) dedičské rozhodnutie o nadobudnutí veci, ktorá však v čase smrti poručiteľa objektívne nepatrila do jeho majetku, (b) neprávoplatné rozhodnutie súdu určujúce vlastníctvo veci, (c) kúpna alebo darovacia zmluva, ktorá je z niektorého dôvodu neplatná (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. apríla 2017, sp.zn. 3 Cdo 17/2016).

11. Ústavný sud Českej republiky (napr. III. ÚS 415/15 op.) a v náleze sp.zn. III. ÚS 247/14 z 28. januára 2016 zhrnul svoju doterajšiu judikatúru s jasným záverom o originárnom spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným nadobúdateľom, ktorému treba poskytnúť ústavnoprávnu ochranu, ak odvodzoval svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam evidovaným v katastrí nehnuteľnosti od právneho úkonu, ktorý by bol neskôr posúdený hoci aj absolútne neplatným. Nevyhnutným predpokladom pre tento originárny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva je dobrá viera nadobúdateľa, ktorú sú všeobecné súdy povinne dôsledne posúdiť s ohľadom na individuálne okolnosti každého prípadu. Potom už zistenie, že osoba bola v dobrej viere, zakladá poskytnutie ochrany jej vlastníckemu právu. Ústavný súd sa domnieva, že toto pravidlo možno použiť aj pre riešenie skutkovo 12 podobných prípadov na území Slovenska, lebo nám dáva rozumný zmysel na usporiadanie celej matérie, pri rovnakom právnom základe (č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení) (pozri Nález Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 151/2016 zo dňa 3. mája 2017).

12. Odvolací súd zotrváva na tom, že „In genere“ prvoradou úlohou všeobecných súdov a zmyslom občianskeho súdneho konania je nachádzanie (hľadanie) hmotného práva a spravodlivé riešenie sporov medzi stranami sporu. S touto požiadavkou sa žalobca obracia na súd s návrhom na začatie konania (žalobou), a to isté od súdu očakáva aj strana žalovaná (porov. § 1 a 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a čl. 46 ods. 1 ústavy).

13. Predpokladom vydržania nehnuteľnosti je spôsobilý predmet vydržania, oprávnenosť držby a nepretržitosť držby počas celej zákonom stanovenej doby. Ide o vyvrátenú právnu domnienku v tom, že držba je oprávnená. V takom prípade ten, kto popiera dobromyseľnosť držiteľa, má dôkazné bremeno na preukázanie neoprávnenej držby. Dobromyseľnosť je vnútorný psychický stav. Tento však nemožno priamo dokázať. Možno o nej usudzovať iba z okolností, v ktorých sa tento psychický stav navonok prejavuje. Základným rozlišujúcim kritériom je, či držiteľ veci alebo vykonávateľ práva pri normálnej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti daného prípadu rozumne od neho požadovať, mohol alebo nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec, ktorú fakticky ovláda, alebo právo, ktoré vykonáva, patria. Tieto okolnosti musí v spore preukázať držiteľ veci, resp. vykonávateľ práva, to zn. nadobúdaci titul, i keď neplatný (kúpna alebo darovacia zmluva), takže musí okrem iného preukázať okolnosti, z ktorých možno usudzovať na jeho dobromyseľnosť, teda okolnosti svedčiace o poctivosti právneho dôvodu nadobudnutia veci.

14. Doktrína legitímneho očakávania je doktrínou verejného práva, ktorá spočíva v tom, že súkromná osoba ako účastník právneho vzťahu má voči orgánu verejnej moci isté odôvodnené očakávania. Tieto odôvodnené očakávania sa vzťahujú na postup orgánu verejnej moci, prípadne rozhodnutie toho orgánu. Postup orgánu verejnej moci totiž musí byť predvídateľný (vzhľadom na právnu úpravu) a orgán nemôže v skutkovo podobných prípadoch rozhodovať rozdielne (IV ÚS 15/2014-77 cit. „Ústavný súd pritom zdôrazňuje, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach, je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Pre posúdenie, či rozdielnou judikatúrou najvyššej súdnej inštancie došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, je preto rozhodujúce, či vnútroštátne právo obsahuje mechanizmus zaisťujúci koherentnosť judikatúry a či príslušný orgán tento mechanizmus fakticky a riadne využíva (pozri rozhodnutie ESLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6.12.2007).

15. Významným rozhodnutím aj pre túto vec je rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2024 pod č. 15.

Právny titul je len jedným z dôkazov preukazujúcich dobromyseľnosť držiteľa a oprávnenosť držby, preto jeho nedostatok pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby. Rozhodujúcim vždy bude, či držiteľ konal poctivo, teda napr. či za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. mája 2024 sp.zn. 1VCdo/1/2024).

16. Odvolací súd je presvedčený, že od nikoho nemožno spravodlivo očakávať, že bude argumentovať odborne a so znalosťou presnej právnickej terminológie vlastnej advokátom, čo nepochybne platí aj pre žalobkyňu. V špecifických okolnostiach veci je nevyhnutné predovšetkým zohľadniť jednak vek žalobkyne, jej skúsenosti s procesmi vzniku práv k nehnuteľnostiam, veď predsa žalobkyňa sa narodila v roku 1924, teda zažila existenciu a nadobúdanie vecného bremena už nielen podľa Obyčajového práva do 31.12.1951, ale aj platnosti Občianskeho zákonníka č.140/1950 Zb. od 1.1.1951 do 31. marca 1964 a napokon platného Občianskeho zákonníka č.40/1964 Zb. od 1. apríla 1964 vrátane noviel.

17. Problematické historické aspekty pri nadobúdaní vlastníckych práv a práv zodpovedajúcich vecnému bremena vydržaním v spojení s existenciou dobromyseľnosti cez prizmu evolučných prvkov musia najmä uznať právne znalé osoby. Významným prvkom v hodnotení všetkých podstatných okolností veci je aj nepochybne vzťah mamy a syna, notorietne ich vzájomná nezlomná dôvera a z tohto aspektu pri hodnotení existencie dobromyseľnosti je potrebné vychádzať aj z poctivosti žalobkyne pri prevode nehnuteľnosti (resp. členských práv) na svojho syna, otca žalovaných, na ktorého pri tejto poctivosti sa aj opodstatnene spoliehala, že administratívne dá všetko na pravú mieru a účinne naplní svoj sľub a ich vzájomnú dohodu o zriadení vecného bremena k predmetnému bytu.

18. Aj žalobkyňa má právo na naplnenie doktríny legitímneho očakávania a požaduje istotu legitímneho užívania bytu a naplnenie dohody medzi ňou a synom. Pre tento prvok je bezvýznamný postoj žalovaných, že žalobkyňa nebránia v užívaní tohto bytu. V ostatnom odvolací súd aprobuje záver súdu prvej inštancie o naliehavom právnom záujme na určení.

19. Odvolací súd pripomína, že práve žalované nadobudli do vlastníctva vec nemalej hodnoty, o ktorej existenciu sa najviac nepochybne pričínila žalobkyňa, nie ich otec - právny predchodca.

20. K vydržaniu na základe ústnej zmluvy odvolací súd vo svetle rozhodnutia Veľkého senátu NS SR č. 15 citovaného v bode 15 uvádza, že pri poskytovaní súdnej ochrany v súvislosti s nadobúdaním vlastníckeho práva vydržaním treba za podstatu a zmysel základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd považovať taký výklad ustanovenia § 134 Občianskeho zákonníka, ktorý podporuje zákonnú intenciu uviesť do súladu dlhodobý faktický stav nepretržitej držby oprávneným držiteľom (ktorý je po stanovenú dobu objektívne presvedčený o svojom domnelom vlastníckom práve) so stavom vlastníckym. A contrario, výklad, ktorý túto možnosť vylučuje, resp. ju obmedzuje podstatným spôsobom, nemôže byť považovaný za ústavne konformný. Pri ústavne konformnom výklade dobromyseľnosti držby treba skúmať, či držiteľ objektívne mohol byť presvedčený o tom, že držanú vec poctivým spôsobom nadobudol. Nemôže byť teda rozhodujúce, že pritom nesplnil zákonné podmienky. Za poctivý spôsob nadobudnutia veci treba považovať také nadobudnutie, ktoré je v súlade s dobrými mravmi. Spravidla je preto rozhodujúce, že držiteľ za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie, alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie (pozri Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 484/2015 zo 14. novembra 2018).

21. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I;

uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Vychádzajúc zo stavu, že niet akejkoľvek pochybnosti o poctivosti a dobromyseľnosti žalobkyne a za stavu o uplynutí rozhodnej doby (1996 – 2006, resp. 2002 – 2012, pozri bod 36 napadnutého rozsudku) bolo nevyhnutné rozsudok potvrdiť.

22. Správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Za daného stavu odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

23. V odvolacom konaní žalované neboli úspešné. Naopak, plne úspešná bola žalobkyňa, ktorej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP) a tomu zodpovedá aj výrok o ich náhrade, rovnako po zohľadnení dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP tak, ako to odôvodnil súd prvej inštancie, čo odvolací súd v plnej miere aprobuje. Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a neúspešné žalované nemajú právo na ich náhradu.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).